

3 - Moje pravice po sojenju

Ali se lahko pritožim na odločbo sodišča?

Da, na sodbe v kazenskih zadevah se je vedno mogoče pritožiti. Pritožba zoper katero koli sodbo se lahko vloži pri višjem sodišču, tako da se sproži pritožbeni postopek (*recurso de apelación*). Nadalje se je mogoče zoper sodbe, ki jih je izdalo navedeno višje sodišče, ki odloča o pritožbi, pritožiti pri vrhovnem sodišču (*Tribunal Supremo*), in sicer s pritožbo v zvezi s pravnim vprašanjem (*recurso de casación*) iz različnih razlogov, odvisno od prvotnega postopka, v katerem je bila sodna odločba izdana. Izjemoma se je mogoče zoper sodbe, izdane v postopkih za manjša kazniva dejanja, pritožiti le s pritožbenim postopkom [pritožba v zvezi s pravnim vprašanjem v tem primeru ni mogoča].

Roki za vložitev pritožbe so odvisni od uporabljenega postopka in se izračunajo od dne obvestila o datumu izreka sodbe. V rednih in skrajšanih postopkih ter postopkih pred poroto je rok na primer 10 dni. V primeru sojenj po hitrem postopku in postopkov za manjša kazniva dejanja je rok pet dni. Pritožbo v zvezi s pravnim vprašanjem je treba napovedati v petih dneh. Čas, v katerem je nato treba vložiti pritožbo, je 15, 20 ali 30 dni, odvisno od ozemlja, kjer ima sodišče, ki je izdalo izpodbijano sodbo, sedež.

Katera druga pravna sredstva imam na voljo?

Če ste bili obsojeni v odsotnosti (v primerih, v katerih je takšno sojenje pravno mogoče), imate pravico do pritožbe zoper obsodbo, tudi če je rok za to že potekel, iz enakih razlogov kot za pritožbo, in sicer v 10 dneh od dne, ko ste bili obveščeni o obstoju obsodbe.

Tudi če je obsodba pravnomočna, si lahko prizadevate za njeno razveljavitev in izdajo nove sodbe, in sicer s pregledom pravnomočne sodbe (*recurso de revisión de sentencias firmes*) v določenih primerih (na primer, kadar obsodba temelji na dokumentu ali pričanju, za katerega se pozneje izkaže, da je napačno, kadar sta za isto kaznivo dejanje obsojeni dve različni osebi, vendar je storilec lahko samo ena oseba, ali kadar je obsojencu izdana sodba v njegovo korist s strani Evropskega sodišča za človekove pravice).

Ko so izčrpane vse možnosti pritožbe pri sodiščih, vendar ste prepričani, da je prišlo do kršitve temeljnih pravic, se lahko kadar koli pritožite pri ustavnem sodišču (*Tribunal Constitucional*), in sicer s tožbo zaradi kršitve temeljnih pravic in svoboščin (*recurso de amparo*). Ko izčrpate vsa nacionalna pravna sredstva, se lahko obrnete na Evropsko sodišče za človekove pravice.

Kakšne so posledice v primeru obsodbe?

Glede na storjeno kaznivo dejanje so vam lahko naložene različne vrste kazni: kazni odvzema prostosti (npr. zapor ali stalna sledljivost), kazni brez odvzema prostosti (npr. prepoved vožnje ali delo v splošno korist, vedno z vašim soglasjem) in denarne kazni (od vas se zahteva plačilo določenega denarnega zneska). Poleg naložene kazni za kaznivo dejanje vam je lahko v primeru povzročene škode odrejeno tudi plačilo nadomestila (civilnopravna odgovornost zaradi kaznivega dejanja, ki se lahko zahteva od vas v istem kazenskem postopku). Če denarne kazni ne plačate, se lahko kazen nadomesti z odvzemom prostosti ali delom v splošno korist.

Kazenska evidenca

Obsodba za vas pomeni kazensko evidenco, katere podrobnosti so zabeležene v španskem kazenskem registru (*Registro de Antecedentes Penales*). Kazenska evidenca se lahko upošteva in prispeva k strožji kazni, če ponovite kaznivo dejanje, oziroma vam preprečuje uživanje določenih ugodnosti, ko prestajate naloženo kazen (na primer

preprečuje možnost odložitve izvršitve zaporne kazni). Ko kazen prestanete in preteče določeno obdobje, bo evidenca izbrisana in ne bo več pomenila negativnih posledic za vas. To obdobje je lahko od šest mesecev za manjša kazniva dejanja do 10 let za najhujša kazniva dejanja, odvisno od njihove vrste in teže.

Izvršitev kazni, premestitev zapornikov, pogojna kazen in alternativne sankcije

Ko postane sodba pravnomočna, ker so bila pravna sredstva zoper njo izčrpana ali ker je čas za pritožbo potekel brez vložitve pritožbe, se mora sodba izvršiti, kar pomeni, da je treba naložene kazni prestati. Če se kazen ne prestaja prostovoljno, sodnik odredi potrebne ukrepe za njeno izvršitev (na primer odredi policiji, da vas poišče in privede v zapor, ali odredi zaseg vašega premoženja za plačilo denarne kazni).

Odložitev izvršitve kazni: če je kazen kazen odvzema prostosti (zapor ali stalna sledljivost na določenem kraju, na primer na vašem domu) in nimate kazenske evidence za podobna kazniva dejanja ter zaporna kazen ne presega določene časovne omejitve, tj. običajno dve leti, se lahko sodnik odloči za odložitev izvršitve kazni, kar pomeni, da vam ne bo treba v zapor, če kaznivega dejanja v določenem obdobju ne ponovite. Če v tem času storite drugo kaznivo dejanje, boste poleg kazni za novo kaznivo dejanje morda morali prestajati tudi kazen, ki je bila odložena. Če med odložitvijo kazni ne storite nobenega kaznivega dejanja, se šteje, da ste prvotno kazen prestali, po preteku obdobja, določenega z zakonom, pa se vaša kazenska evidenca lahko izbriše.

Sodnik lahko v nekaterih primerih, da bi odredil odložitev izvršitve vaše kazni odvzema prostosti, določi druge pogoje, ki jih morate izpolniti, na primer da se morate udeležiti programov zdravljenja odvisnosti od drog ali da vam prepove obiskovanje določenih krajev ali približevanje določenim osebam.

Alternativna kazen: kadar vam je naložena zaporna kazen, ki je krajša od treh mesecev, bo sodnik vedno nadomestil zaporno kazen z drugo, manj obremenjujočo kaznijo (denarno kaznijo, delom v splošno korist ali 24-urno sledljivostjo).

Če ste tuj državljan in vam je bila naložena zaporna kazen, daljša od enega leta in krajša od petih let, lahko sodnik odredi, da se kazen nadomesti z izgonom z državnega ozemlja in prepovedjo vrnitve za določeno število let. Če je vaša zaporna kazen daljša od petih let, boste morali pred izgonom prestati del naložene kazni, šele nato pa ste lahko izgnani.

Premestitev zapornikov: če vam je naložena zaporna kazen, imate pravico, da jo prestajate v zaporu, ki je blizu vašega doma, razen če obstajajo izjemni razlogi. Če pa ste državljan Evropske unije, ste lahko na prestajanje kazni premeščeni v svojo državo. Pri državljanih tretjih držav je to odvisno od tega, ali obstajajo mednarodne pogodbe, ki dovoljujejo tako premestitev.

Pogojna kazen: v primeru določenih posebej hudih kaznivih dejanj se lahko obsojencu poleg kazni, ki se uporabljajo za to kaznivo dejanje, naloži še sodni nadzor v skladu z vsemi odredbami, ki jih je naložilo sodišče (običajno kadar je obsojenec izpuščen po prestajanju zaporne kazni). Ti ukrepi se lahko zelo razlikujejo in so odvisni od teže ali vrste storjenega kaznivega dejanja (npr. zdravljenje ali udeležba v programih usposabljanja o spolni vzgoji ali ukrepi v zvezi s približevanjem določenim osebam in komuniciranjem z njimi). Kadar teh odredb ne izpolnite, se vam lahko naložijo drugi ukrepi in ste lahko zaradi neizpolnjevanja naloženih sodnih ukrepov obtoženi za novo kaznivo dejanje, če gre za hude ali večkratne kršitve.

Pogojna kazen se razlikuje od pogojnega odpusta, do katerega ste upravičeni, če ste obsojeni na zaporno kazen, ste del navedene kazni že prestali in ste doslej pri tem pokazali primerno vedenje. V takih primerih se lahko preostanek zaporne kazni odloži, oseba pa je izpuščena in mora izpolniti ukrepe, ki jih naloži sodnik.

■ Zadnja posodobitev: 01/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.